

Peter Sasse

**Rectore Academ. Magnificentissimo, Serenissimo Principe Ac Domino, Domino
Friderico, Principe Vetvstae Gentis Henetae ... Festvm Pentecostale Pie
Celebrandvm, Civibvs Academicis Honoratissimis Commendatvrvs, De Fidelivm
Nomine, Qvo Vocantvr Templvm Spiritvs Sancti**

Rostochii: Typis Io. Iac. Adleri, [1751?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn87671520X>

Druck Freier Zugang

J. 512.
1751.
Phys.

T. 512.

—
1751. Pfingsten

~~A-1256.~~ 312.

44.1751.
RECTORE ACADEM. MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE
AC
DOMINO,
DOMINO FRIDERICO,

PRINCIPE VETVSTAE GENTIS HENETAE,
SVERINI IAC RACEBURGI, COMITE ITEM SVERINENSI, TERRITORY
ROSTOCHII AC STARGARDIAE DYNASTA,
DOMINO NOSTRO CLEMENTISSIMO

FESTVM PENTECOSTAL
PIE CELEBRANDVM,
CIVIBVS ACADEMICIS HONORATISSIMIS
COMMENDATVRVS,

DE
FIDELIVM NOMINE,
QVO VOCANTVR
TEMPLVM SPIRITVS SANCTI,

NONNVLLA PRAEFATVR
PRO-RECTOR HODIERNVS,
PETRVS SASSE,
S. THEOL. DOCT. PROFESS. PUBL. AC p. t. DECANVS,
NEC NON
CONSIST. DUCAL. CONSILIARIVS.

ROSTOCHII,
TYPIS IO. IAC. ADLERI, SERENISSIMI DVCIS AVLICI
& ACADEMIAE TYPOGRAPHI.

M. 1256 3/2

RECTORE ACAD. MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPIS

AC

DOMINO
DOMINO FRIDERICO

PRINCIPIS VESTRAE GENITIS HENRICI
SVERINI AC RACERBERGI, COMITIS ITEM SVENINENSIS, TERRARUM
ROSTORUM AC STARGARDIAE DYNASTAE,
DOMINO NOSTRO CLEMENTISSIMO

FESTIVAM PENTECOSTALEM
EIE CELEBRANDAM,
CIVIBVS AC ACADEMICIS HONORATISSIMIS
COMMENDATVS

DE

FIDELIVM NOMINE

Q. O. VOCATVS

TEMPLVM SPIRITVS SANCTI

HONORVLA PRAESENTATVS

PRO-RECTOR HODIERNVS

PETRVS SASS

THEOL. DOCT. PROFESS. PUBL. AC P. DECANVS

REG. NON

CONSIST. DOCT. CONSILIARIVS

Decorative flourish

ROSTORUM

Typis IO. HUG. ADLERI, SERENISSIMI DVCI AVVICI
& ACADEMIAE TYPOGRAPHI

Handwritten notes

Templi Hierosolymitani sanctiorem ac typicam rationem, qualis illa fuit, luculenter nos docent sacrae litterae ac declarant: adumbrasse scilicet templum illud, vti antea tabernaculum, Christum ac praecipue humanam eius naturam Ioa. II. 19, ita tamen, vt simul totius corporis Christi mystici egregiam exhibuerit imaginem, exploratum est. Exiit sane typus totius fidelium coetus, qui ob hanc rationem vocantur *domus DEI* I. Tim. III. 15, *DEI domestici*, qui sint super Apostolorum ac Prophetarum fundamentum extructi, Christo lapide angulari existente, per quem totum aedificium compactum crescat in *sacrum templum in domino*, Eph. II, 19. sqq. itemque *domus spiritualis*, I. Petr. II. 5. quo & LACTANTII, *Instit. diuin. Lib. IV. Cap. 13*, spectat effatum: *Ecclesia, inquit, est verum templum DEI, quod non in parietibus est; sed in corde ac fide hominum, qui credunt in eum, ac vocantur fideles.* Prout autem ipsa Christi ecclesia templum adpellatur; ita idem nomen singulis eius membris; siue illis, qui vera fide Christum, vt suum, amplectuntur, tribuitur, hincque etiam ad istos typica Hierosolymitani ratio spectat. Inter alia videmus hoc ex tribus locis Apostoli Paulli, in epistolis ad Corinthios scriptis, occurrentibus, quo-

rum primus est : *an nescitis, vos DEI esse templum?* 1 Cor. III. 16. secundus : *an ignoratis, vestrum corpus templum esse sancti Spiritus?* 1 Cor. VI. 19. & tertius : *Vos viventis DEI templum estis,* 2 Cor. VI. 16. Qui in hisce locis templum DEI dicuntur, non soli electi sunt, quemadmodum reformatae ecclesiae doctores contendunt; sed omnes, qui fide in Christum praediti sunt & propter meritum eius, vera fiducia apprehensum, in iudicio diuino noxarum veniam impetrarunt; siue tantum ad tempus credant; siue in sua fide constanter permaneant. Expreffe enim Paullus significat, corrumpi ac destrui posse templum hoc: neue hoc à Corinthiis fieret, quantum periculum cum eiusmodi destructione sit coniunctum, addit dicitque: *Si quis DEI templum corrumpit, corrumpet hunc DEus,* 1. Cor. III. 17, quod omnino frustra ac sine causa dictum esset, vbi heic soli electi intelligerentur. Inter eiusmodi fideles erant Corinthii, qui quamuis naeuorum non fuerint immunes, & varia imbecillitatis humanae dederint documenta, quum hominem, qui incestu se contaminauerat, non eiicerent: de rebus saeculi huius haberent controuersias istasque ad iudices Paganos referrent: itemque libertate christiana non ita, vti decebat, semper vterentur; nec in rebus licitis debitam adhiberent cautionem; Apostolus tamen laudat illos, quod non tantum ditati sint *εν παντι λογω και πείσει γνώστες*, sed & quod testimonium de Christo in illis firmatum sit, & quod nullo charismate careant, 1 Cor. I. 4. sqq. Quumque eorundem nimiam & parum tempestiuam lenitatem erga hominem, qui incestu se contaminauerat, acriter reprehendisset, ob sincerum studium errata emendandi, illos rursus commendat, 2 Cor. VII. 9. sqq. Hinc propter fidem in Christum, quam in mente sua habebant, adpellat istos templum DEI, ac pronuntiat, Spiritum DEI in iis habitare.

Quando autem fideles ac pii *templum* dicuntur, omnino adpellatio haec ad typicum illud templum Hierosolymitanum respicit ac rem ipsam significat, cuius in templo isto a Salomone exstructo erat tantum figura atque imago. Quare si adpellationis huius rationem adcurate capere velimus, comparatio inter templum typicum ac mysticum instituenda & videndum est, qualis inter vtrumque sit similitudo, quam in variis deprehendimus momentis. Ipsum aedificium vbi consideramus, & cum
ad

ad illius materiam, quae pretiosissima sane fuit; tum ad structurae rationem, ita comparatam, ut nullus instrumentorum strepitus audiretur; sed omnia apte inter se conuenirent, respicimus, cogitandum est, his adumbratam fuisse & Christianorum, pretioso sanguine Christi redemptorum, summam praestantiam & totius corporis Christi mystici egregiam *συμμερίαν* & eam harmoniam, de qua Paulus dicit, ex Christo capere totum eius corpus, veluti templum mysticum, *συναεμολογούμενον καὶ συμβιβάζόμενον* per omnes commissuras incrementum capere ad aedificationem cuiusque in charitate, ad Eph. IV. 16. Templum illud constabat sancto sanctorum, sancto atque atrio: in sancto, quod & *καὶ ἑξοχὴν הַיְכָל* templum dicitur, erant altare thymiamatis, candelabrum, mensa: locus illius fuit mons Moria sublimis, muris stupendae altitudinis circumdatus: aderant alia maxima munimenta aduersus hostium impetus: turres item validissimae, quae omnia non mysterio carebant. Habemus in illis varias fidelium imagines: saltem haec ac reliqua momenta ad eorum statum, diuersa dona, diuersos vitae sanctioris gradus, diuersas cultus diuini atque aliorum officiorum partes, etiam ad diuinum praesidium, quo fruuntur, commode & pie adplicari possunt. Immo, quod princeps rei huius caput est, quemadmodum DEUS singulari ratione praesentiam suam in templo monstrauit; ita in fidelium ac piorum animis est atque habitat, hique hanc ob causam omni iure sunt templum DEI. Hoc modo adpellatio haec, qua pii templum vocantur sanctiorem habet rationem; nec est, quod ad istam illustrandam scriptores paganos adhibeamus. Occurrere in eorum libris phraes, illis, quas Spiritus S. de fidelibus, ut templo DEI vsurpat, similes, non negandum est. SENECA Epist. XLI. dicit: *Sacer intra nos Spiritus sedet, malorum bonorumque nostrorum obseruator & custos; hic prout a nobis tractatus est; ita nos ipse tractat. Bonus vir sine DEO nemo est. An potest aliquis supra fortunam, nisi ab illo adiutus, exsurgere? ille dat consilia magnifica & erecta. In unoquoque virorum bonorum (quis DEUS, incertum est) habitat DEUS.* EPICTETVS apud ARRIANVM Comment. de Epicteti Disputationibus Lib. II. cap. 8. p. 188, quam arte homo cum DEO sit coniunctus, hunc in modum edisserit, prout in versione leguntur; *An nescis, te DEUM alere, DEUM exercere, DEUM te circumferre miser ignoras? num me argenteum extrinsecus; aut auratum aliquem dicere*

dicere putas? In te ipso fers, neque eum inquinare; non animadvertis, cum impuris cogitationibus; tum sordidis actionibus. Nam DEI quidem simulacro praesente, non auderet, quidquam eorum facere; quae facis; ipsa autem DEO intrinsecus praesente, & omnia tum intuen- te; tum audiente, non verecundaris, eadem cogitare & facere, ignare naturae tuae, & diis iniise? Sed quamvis sententiae eiusmodi, pulcritudinis speciem prae se habent, atque effatis diuinis plane similes videantur; ubi tamen ad id, quod auctores illarum significare voluerunt, animum aduertamus, re ipsa sunt deformes atque a doctrina coelesti longe recedunt. Audiebantur enim praecipue in scholis Stoicorum ac veluti conclusiones principio, quod Philosophi hi propugnabant, innitebantur, mentem humanam partem esse essentiae diuinae & totius mundi. Alia loca ex profanis scriptoribus, qui DEum in animis hominum habitare, professi sunt, collegerunt FRID. ADOLPH. LAMPIVS in *Exercit. sacris in Psal. 45. exercit. 7. §. 18. p. 316*, & IAC. ELSNERVS *Obseru. sacr. To. II. p. 82.* Quod quam absurdum; immo impium sit, quis non videat? ac si ex mente Stoicorum dicatur DEum esse in nobis atque habitare, quis non intelligat, effatum hoc grauissimum in se continere errorem?

Nec fideles tamen generatim templum sunt; sed speciatim *templum Spiritus S.* adpellantur. Postquam enim Apostolus dixerat: *An nescitis, vos DEI esse templum?* addit: καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Θεᾶς οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ubi obseruandum est, quod haec particula καὶ ad exemplum τῆς Vav Ebraeorum idem sit, quod latine dixeris *quoniam*, ac Paullus causam declarare velit, cur Corinthii sint templum DEI, quoniam in illis Spiritus S., qui sit verus DEus, habitet. Per πνεῦμα τῆς Θεᾶς omnino Spiritum S. intelligendum esse, non solum videmus ex aliis locis, in quibus Spiritus S. itidem *Spiritus DEI* vocatur, Matth. III. 16, Rom. VIII. 9. 14, I Cor. II. 14, eam ob causam, quia a Patre & Filio procedit, hincque ipsemet verus DEVS est ac simul *Spiritus Christi*, Rom. VIII. 9. *Spiritus filii DEI*, Gal. IV. 6, *Spiritus oris Christi*, 2. Thess. 2. 8, dicitur; verum patet id quoque ex capitibus, quae antecedunt. In iis enim Apostolus Spiritus S. tam frequentem mentionem fecit ac significauit, quod ille & in Apostolis & in fidelibus gratiose operetur, vt nunc ex

eo conficiat, Corinthios non posse ignorare, quod templum DEI sint, quia Spiritus S. in illis habiter atque operetur. Immo cum Paullus in eadem epistola hanc rem repetat atque expresse pronuntiet: *An ignoratis, vestrum corpus templum esse Spiritus Sancti* 1 Cor. VI, 19. ? haud obscure indicat, quisnam in priori loco per *spiritum DEI* sit intelligendus. Recte hoc cognoscendo, veteris ecclesiae patres verba haec ad Spiritum S. retulerunt, atque ex illis diuinitatem eius grauer atque adcurate monstrarunt. Vide, IO. CASP. SVICERUS *Theaur. Eccl. Tom. II, pag. 766.*

BA Sed quamuis fideles templum sint Spiritus S.; id tamen non ea ratione esse intelligendum, ac si solius Spiritus sancti, exclusis Patre & Filio, templum constituant, res ipsa ac Scriptura S. luculenter docent. Quemadmodum enim habitatio, per quam tale templum et fiunt & sunt, opus quoddam est ad extra, vti dicitur; ita competit ista tribus personis in essentia diuina, iisque expresse tribuitur. Quod ad patrem adinet, confirmant id verba Seruatoris nostri: *Si quis me amat, inquit, is sermoni meo parebit, eumque pater meus amabit, & ad eum veniemus & apud eum manebimus*, Ioa. XIV, 23. in quibus aperte pronuntiat, quod pater veniat ad fideles atque in illis habiter, ac quidem cum filio per eandem, quam filius ipse vbique docet, et essentiae vnitatem, & amoris in opere gratiae vnionem. Id tamen quoque sigillatim de filio dicitur, quod sit atque habiter in fidelibus, Rom. VIII, 10. 2 Cor. VI, 16. Gal. II, 20. Ephes. III, 17. quodque ipsi fideles sint *δικος ἡς οἰκία* domus Christi Ebr. III, 16. Hinc IGNATIVS, *Epistol. ad Ephes. S. XV. p. 37.* id vnice a Christianis esse agendum, monet, vt sint templum IESV Christi; *Πάντα ἐν ποιῶμεν*, inquit, *ὡς αὐτὸς ἐν ἡμῖν κατοικῆσῃ*, *ἵνα ὡμεν αὐτῷ ναοί, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν θεὸς ἡμῶν*, omnia ita faciamus, sicuti ipso in nobis habitante; vt illius simus templa, & ipse sit in nobis DEUS noster. Nihilominus singulari quodam modo pii adpellantur templum Spiritus S., quia ei specialiori ratione; siue per adpropriationem, vt loqui solent, opus sanctificationis hincque & habitatio tribuitur. Qua ratione vti est auctor vitae spiritualis nosque per regenerationem ac conuersionem, fidem accendendo, ex statu mortis spiritualis, peccati dominantis atque irae diuinae, ad statum vitae spiritualis et gratiae perducit; ita per sanctificationem

& renouationem vitam, quam effecti, conseruat ac nouis incrementis auget, hancque in causam in animis fidelium, vt in templo suo habitat, Quale sit ipsum hocce templum, ac quatenam eius conditio, facili negotio ex iis, quae adhuc diximus, colligendum est. Primum est templum *magnificum* & tam splendidum, vt licet splendor templi Hierosolymitani magnus fuerit; heic tamen maiorem admirari debeamus magnificentiam. Expendas, quis ille sit, qui in isto sedem suam habeat. Est Spiritus sanctus, verus DEUS, ut Apostolus discrete docet ac fideles eam ob causam *templum DEI* adpellat, quoniam in illis Spiritus S. habitat, quod omnino clarissimum de diuinitate eius testimonium est. Ad quod infringendum omnem quidem ac variam operam Photini et Socini adfectorum adhibent, inter quos IOA. CRELLIUS comment. in 1 Cor. III, 16. dicit: *ubi diuinus Spiritus habitat, qui est veluti quaedam particula DEI, illic optimo iure DEUS habitare dicendus est?* & IONAS SCHLICHTINGIUS comment. in 1 Cor. III, 16. intelligit per *DEI spiritum*, cuius fideles sint templum, DEI adflatum, per quem DEUS coelestia sua dona, et sic veluti se ipsum hominibus communitet; sed friuola haec esse atque ita comparata, vt absurda plurima vel supponant; vel in se contineant; vt expressis Scripturae sacrae verbis aperte repugnent; immo in summam DEI dignitatem ac perfectionem sint iniuriola, quis non videat? Expendas porro ipsorum fidelium praestantiam ac dignitatem: videbis, quod & hi suo splendore templum hoc splendidum & magnificum efficiant. Splendent illi sua origine, quum ex DEO sint nati Ioa. I, 13. suae vitae spiritualis principio, quod fides est, auro longe pretiosior 1 Petr. I, 7. Apocal. III, 18; suis muneribus, quae cum Christo, vt sponso suo, quamuis in minori mensura, habent communia, ita vt sint regale sacerdotium 1 Petr. II, 19. Apoc. I, 6. V, 10. Splendent suis ornamentis ac virtutibus, quum destructa diaboli imagine, instauratam nunc imaginem DEI prae se ferunt ac per illam sapientia, sanctitate & iustitia praediti sunt Eph. IV, 24. Coloss. III, 10. Splendent suis operibus, quae aduersus hostes pugnando, ac gloriosam victoriam consequendo, in Spiritu S. robore efficiunt. Splendent suis bonis, quibus fruuntur; quatenus sunt privilegia filiorum DEI: spes haereditatis coelestis; libertas ab ira DEI, a maledictione legis, a peccati dominio, a potestate satanae: pax porro et laetitia spiritualis. At

At vero non solum magnificentum; sed *sanctum* quoque est templum fidelium, hancque laudem solido ac vario iure sibi vindicat. Sanctum est, si ad Spiritum S. respicimus, qui in eo ita habitat, ut non sit otiosus: sed ea semper agat, quae ad maiora vitae spiritualis incrementa spectant, cum ad exemplum patrisfamilias aedificium suum conseruat: id magis ac magis exornat, vires spirituales confirmando atque augendo: ac fidelium actiones regendo suum exercet imperium. Hoc enim proprie est habitare, Ephes. III, 17. Coloss. III, 16. Quae sanctiores operationes, quamuis in se spectatae ad animam eiusque facultates pertineant; earum tamen & corpus suo modo particeps fit, hincque illius sanctificationem Scriptura studiose docet 1. Thess. V, 23. Rom. XII, I. XIII, 14. 1 Cor. IX, 27. & Paulus expresse dicit: *an ignoratis, vestrum corpus esse templum Sancti Spiritus?* 1 Cor. VI, 19. Sanctum iridem est templum hoc propter sanctiorem ipsorum fidelium, qui illud constituunt, conditionem. Quemadmodum enim in symbolo Apostolico ecclesiam Iesu Christi esse sanctam, profiteremur, non solum propter doctrinam et leges, quibus illa regitur; sed etiam propter sanctitatem Christi imputatam, ac proprium veritatis studium, adeo, ut hac ratione *ἔνδοξος*; itemque *μη ἔχουσα σπίλον, ἢ ρυτίδα, ἢ τι τῶν τοιούτων* dici possit, Ephes. V, 27. ita de singulis illius membris, siue fidelibus idem adfirmandum est. Iure hi sanctitatis laudem tumentur, quoniam caput Iesus Christus, omnis peccati ac vitii expers Ebr. VII, 26. illorum est sanctitas 1 Cor. I, 30. quoniam vocati sunt ad sanctum statum, 2. Tim. I, 9. hincque separati a communi peccatorum conditione; ac cultui diuino, qui fit in spiritu ac veritate, consecrati Io. IV, 24. Gal. I, 4. itemque quoniam per gratiam Spiritus S., qui in eorum animis habitat, recte factorum cupiditate omne sanctimoniae studium sectantur Tit. II, 14. Immo templum hoc sanctum est ea quoque sententia, quod non sit violandum. Ita apud graecos *ἅγιον* atque apud latinos scriptores *sanctum* vsurpatur de eo, quod non debet violari; atque inprimis hac ratione de templis adhibetur. Ex Graecis STRABO Lib. XVI, p. 1110. memorat *ἱερόν ἀπόλλωνος ἅγιον, templum Apollinis sanctum*; PLVTARCHVS autem *Quaest. Roman. Το. II. oper. p. 283*, coniungit *ἱερόν καὶ ἅγιον καὶ ἄσυλον*. Inter latinos CICE-RO in *Verrem. lib. IV. cap. 46*, de quodam fano Iunonis antiquo dicit: *Tanta religione semper fuisse, ut non modo illis Punicis bellis, quae in his*

B

fere

fere locis nauali copia gesta atque versata sunt; sed etiam in hac praedonum multitudine semper inuiolatum sanctumque fuerit. Eadem ratione & id templum, de quo verba facimus, sanctum est, ita vt illud violare, non liceat. Non licet id, siue ad fideles, qui ipsum templum sunt; siue ad alios respiciamus. Quod ad istos adtinet, Paullus grauiter monet Corinthios, vt caueant, ne templum DEI, quod nunc sint, corrumpant; siue quod idem est, violent, dicitque: *Si quis DEI templum corrumpit, corrumpet hunc DEus, 1 Cor. III. 17.* Id quod etiam aliis iisque impiis cauendum est, ne fidelibus vllam inferant iniuriam hocque modo templum DEI violent, quoniam eiusmodi iniuria ita reputanda est, ac si ipsi DEO fiat Psal. CV, 15. Zach, II, 8. Genes. XII, 3.

Denique templum hoc est *mysticum*, vbi id ad nostram cognitionem eiusque modum referamus. Rem ipsam certo scimus, quod Spiritus S. in animis fidelium, veluti in templo habitat, quoniam id Scriptura sacra diserte testatur. Scimus quoque ac cognoscimus, Spiritum ita esse in hoc templo, vt non solum sua gratia; verum etiam substantia praesens existat, quod veteris ecclesiae doctores, cum de habitatione hac loquantur, diligenter monent, Spiritum S., hoc est diuinam ipsam personam ac substantiam in sanctis habitare; nec adesse solam eius gratiam. Ex illis nominamus CYRILLVM Alexandrinum de sancta Trinitate dialog. VII, cuius verba, quae latine tantum recensere liceat, haec sunt: *Templa autem DEI adeoque Dii quamobrem vocamus & sumus? interroga aduersarios, vtrum sumus re ipsa nuda & substantia carentis gratiae participes? At ita res non est: nullo modo. Templa enim sumus existentis & subsistentis Spiritus.* Immo nec id sua certitudine caret, in vnione DEI cum fidelibus haud nouam essentiae diuinae fieri adcessionem; aut adproximationem, vti loqui solent, quoniam iam DEus omnibus rebus creatis, hincque piis pariter ac impiis hominibus, per immensitatem, essentia sua intime praesens est. At vero, quamuis haec omnia, nunc a nobis enarrata, sciamus; si tamen de modo diuinae habitationis in animis fidelium quaeras, is tam arcanus tamque sublimis est, vt istum nostra intelligendi facultate neuiquam capere possimus. *Mysterium enim hoc magnum est, Eph. V. 32,* hincque sapienter ac pie agimus, vbi nostram profiteamur ignorantiam, atque ad id studia quaeuis
con-

conferamus, vt quam intelligere non licet, rem ipsam sentiendo experiamur, eiusque dignitate pariter ac suauitate semper fruamur. Haec sit vestra, optimi CIVES! in his festis diebus cura & cogitatio, vt quidquid ad templum Spiritus S. conseruandum; vel instaurandum spectat, diligenter ac religiose agatis. Quumque hunc in finem deceat vos, oracula diuina rite legere, interpretationes eorum attente audire, castas ad DEum fundere preces; agite, vt omnia, quae pia ac salutaria sacrorum tam publicorum; quam domesticorum celebratio requirit, per gratiam diuinam praesteris.

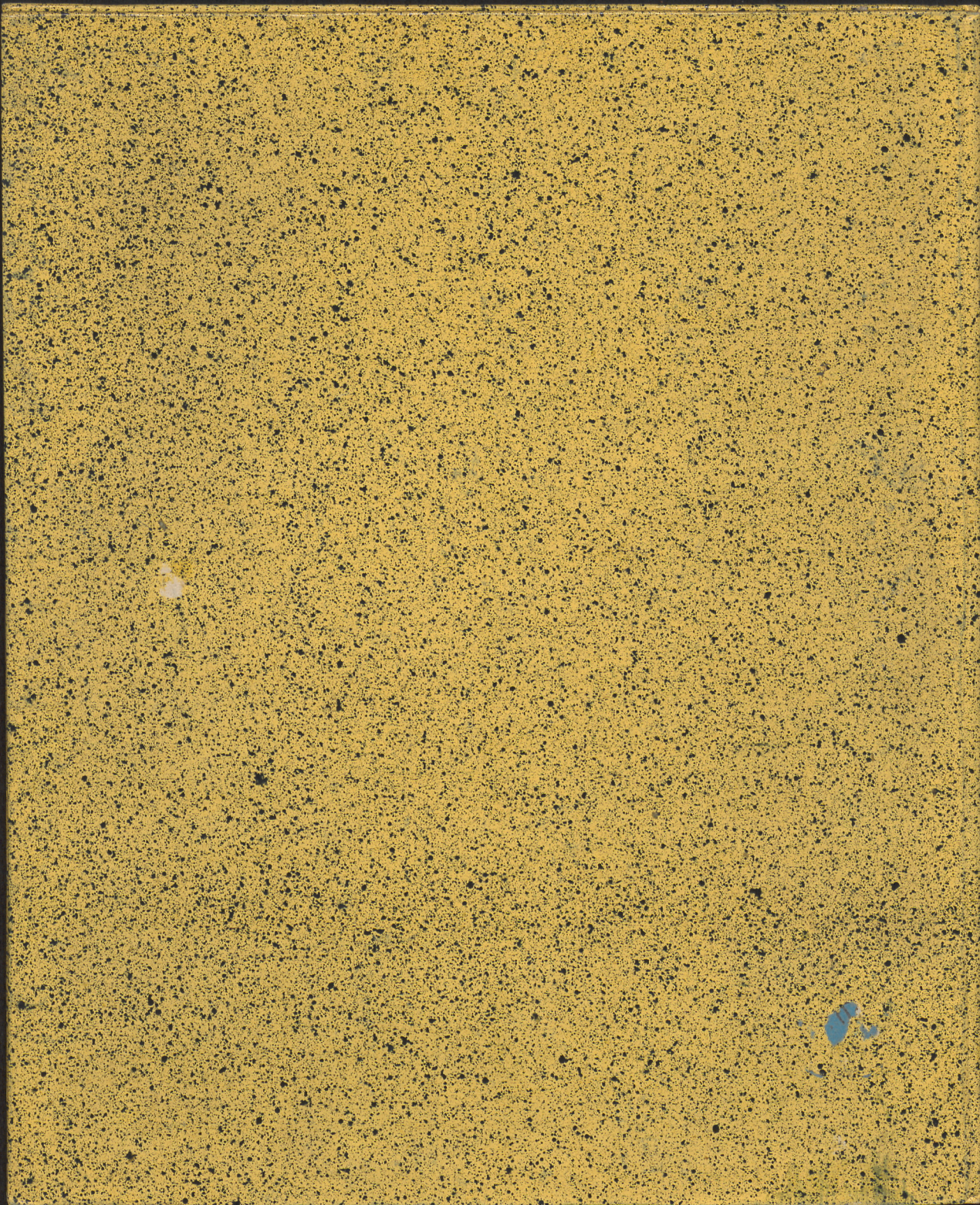
P. P. SUB SIGILLO ACADEMICO,
FERIA I. PENTECOSTES A. R. S. c1010ccli.

eo conficiat, Corinthios non posse ignorare, quod templum DE
quia Spiritus S. in illis habiter atque operetur. Immo cum I
in eadem epistola hanc rem repetat atque expresse pronuntiet
ignoratis, *vestrum corpus templum esse Spiritus Sancti* 1 Cor. VI
haud obscure indicat, quisnam in priori loco per *Spiritum DEI*
telligendus. Recte hoc cognoscendo, veteris ecclesiae patres
haec ad Spiritum S. retulerunt, atque ex illis divinitatem eius g
atque adcurate monstrarunt. Vide, IO. CASP. SVICERUS T
Eccl. Tom. II, pag. 766.

BA Sed quamvis fideles templum sint Spiritus S.; id tamen non
tione esse intelligendum, acsi solius Spiritus sancti, exclusis Patre &
templum constituant, res ipsa ac Scriptura S. luculenter docent.
admodum enim habitatio, per quam tale templum et fiunt & sunt
quoddam est ad extra, vti dicitur; ita comperit ista tribus personi
sentia divina, iisque expresse tribuitur. Quod ad patrem adtinet,
mant id verba Seruatoris nostri: *Si quis me amat, inquit, is sermo
parebit, eumque pater meus amabit, & ad eum veniemus & apud eum
bitimus, Ioa. XIV, 23.* in quibus aperte pronuntiat, quod pater
ad fideles atque in illis habiter, ac quidem cum filio per eandem, qu
hus ipse vbique docet, et essentiae vnitatem, & amoris in opere
vunionem. Id tamen quoque sigillatim de filio dicitur, quod fit
habiter in fidelibus, Rom. VIII, 10. 2 Cor. VI, 16. Gal. I
Ephes. III, 17. quodque ipsi fideles sint *οἶκος ἡ ἐκκλησία domus Christi*
III, 16. Hinc IGNATIVS, *Epistol. ad Ephes. S. XV. p. 37.* id
a Christianis esse agendum, monet, vt sint templum IESV O
Πάντα ἐν ποιῶμεν, inquit, *ὡς αὐτὸς ἐν ἡμῖν κατοικεῖντος, ἵνα ὡμε
ναι, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν θεὸς ἡμῶν, omnia ita faciamus, sicuti ipse in
habitante; vt illius simus templa, & ipse sit in nobis DEUS noster.* I
minus singulari quodam modo pii adpellantur templum Spiritus S.
ei specialiori ratione; siue per adpropriationem, vt loqui solent,
sanctificationis hincque & habitatio tribuitur. Qua ratione vti est
vitae spiritualis nosque per regenerationem ac conuersionem, fide
cendendo, ex statu mortis spiritualis, peccati dominantis atque irra
nac, ad statum vitae spiritualis et gratiae perducit; ita per sanctificat

